

LETNO POROČILO SPLETNO OKO >> 2016

Izvajalci projekta:

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

arnes

miss
Ministrstvo za
Raziskovalno informacijsko družbo

Projekt sofinancirajo in podpirajo:

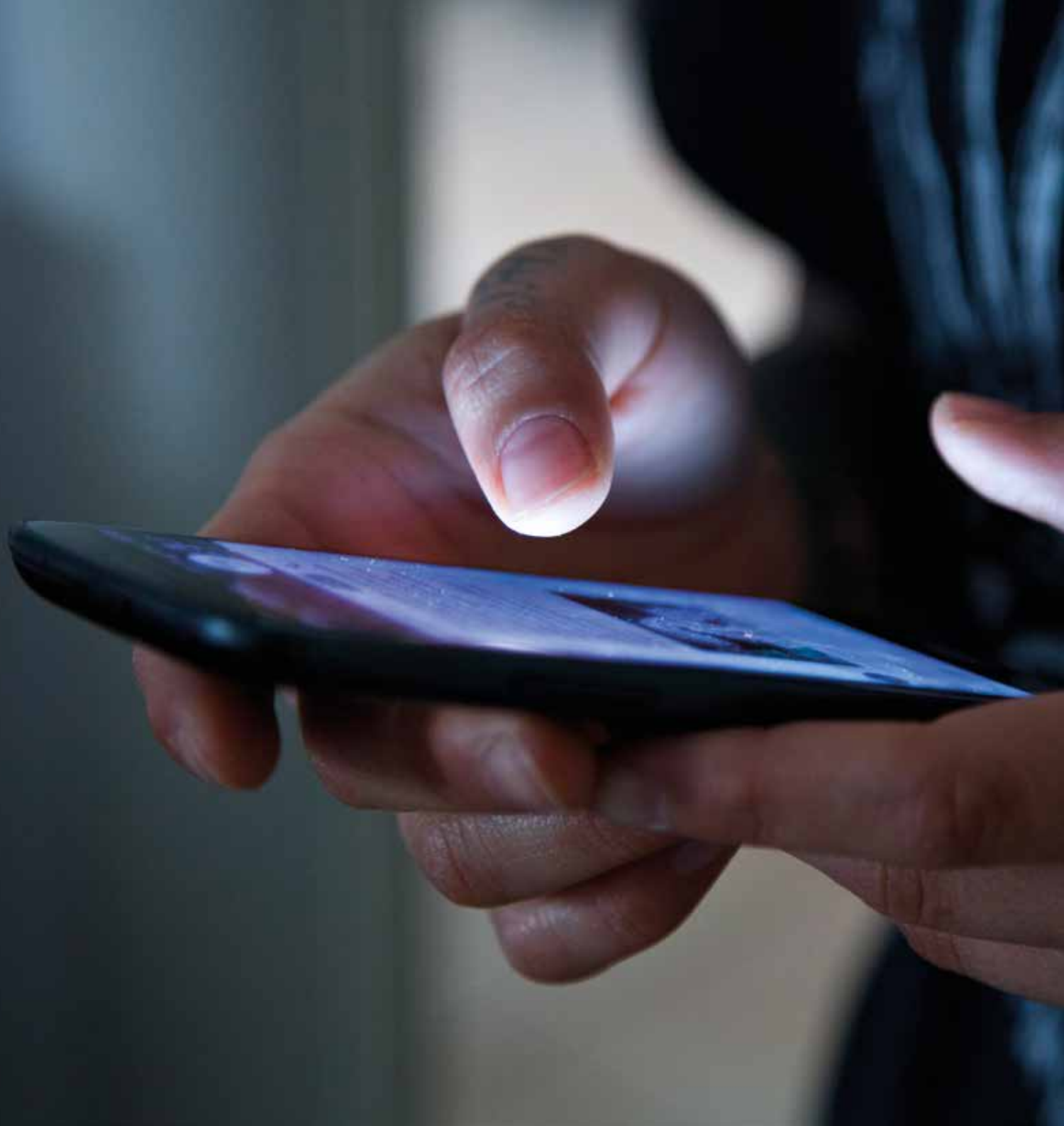

S sofinanciranjem Evropske unije
Instrument za povezovanje Evrope

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

>> KAZALO

2016 na prvi pogled	04
2016 dejstva	05
2016 posnetki spolnih zlorab otrok	06
2016 sovražni govor na spletu	13
2016 dogajanja	16

>> 2016 NA PRVI POGLED

SOVRAŽNI
GOVOR

1273
PREJETIH

23 PRIJAV
NA POLICIJO

2
KAZENSKI OVADBI

637
POSLANO
PODPISNIKOM
KODEKSA

1458
PRIJAV

POSNETKI
SPOLNIH
ZLORAB
OTROK

185
PREJETIH

38 PRIJAV
NA POLICIJO
NA TUJIH
STREŽNIKI
38
NA SLOVENSKIH
STREŽNIKI
0

0
KAZENSKIH
OVADB

38
POSLANO
TUJIM
PRIJAVNIM
TOČKAM

>> 2016 DEJSTVA

- Na prijavno točko smo **prejeli 1458 prijav** domnevno nezakonite vsebine na spletu. **1273 prijav so prijavitelji prijavili kot sovražni govor, 185 prijav pa v kategorijo posnetki spolnih zlorab otrok.**
- Na **policijo** smo posredovali **61 prijav**; 23 jih je sodilo v kategorijo **sovražni govor, 38 prijav** pa v kategorijo **posnetki spolnih zlorab otrok.**
- **Dva primera** prijav sovražnega govora je policija posredovala tožilstvu v obliki **kazenske ovadbe.**
- Na področju prijav **posnetkov spolnih zlorab otrok ni bilo primerov na slovenskih strežnikih**, zato je bilo vseh 38 prijav posredovanih tujim prijavnim točkam in tujim varnostim organom.
- **Število prejetih prijav**, in sicer prijav posnetkov spolnih zlorab otrok, je upadlo. Število prijav sovražnega govora ohranja stabilen nivo.
- **Število prijav**, ki smo jih ocenili kot potencialno kaznive in jih **posredovali na policijo, je padlo** (v letu 2015 je bilo teh primerov 112, v letu 2016 pa 61).
- Po številu prijav, ki smo jih **posredovali na policijo, so prevladovale prijave posnetkov spolnih zlorab otrok.**
- **ZDA** so se tudi v letu 2016 znašle na **samem vrhu lestvice gostovanja posnetkov spolnih zlorab otrok.**
- Soočamo se s **trendom posnetkov, ki prikazujejo vedno mlajše otroke in vedno hujše oblike zlorab.** Na večini posnetkov so bile **deklice.**
- Med prejetimi prijavami sovražnega govora je prevladovala kategorija **družbeno nesprejemljiv sovražni govor.**
- Med prijavami sovražnega govora, ki smo jih posredovali na policijo, so prevladovali **primeri sovražnega govora na podlagi verske pripadnosti.**
- **Sovražni govor se je najpogosteje pojavljal na družbenem omrežju Facebook.**

>> 2016 POSNETKI SPOLNIH ZLORAB OTROK

Prikaz ukrepov 2016

Gostovanje posnetkov spolnih zlorab otrok v letu 2016

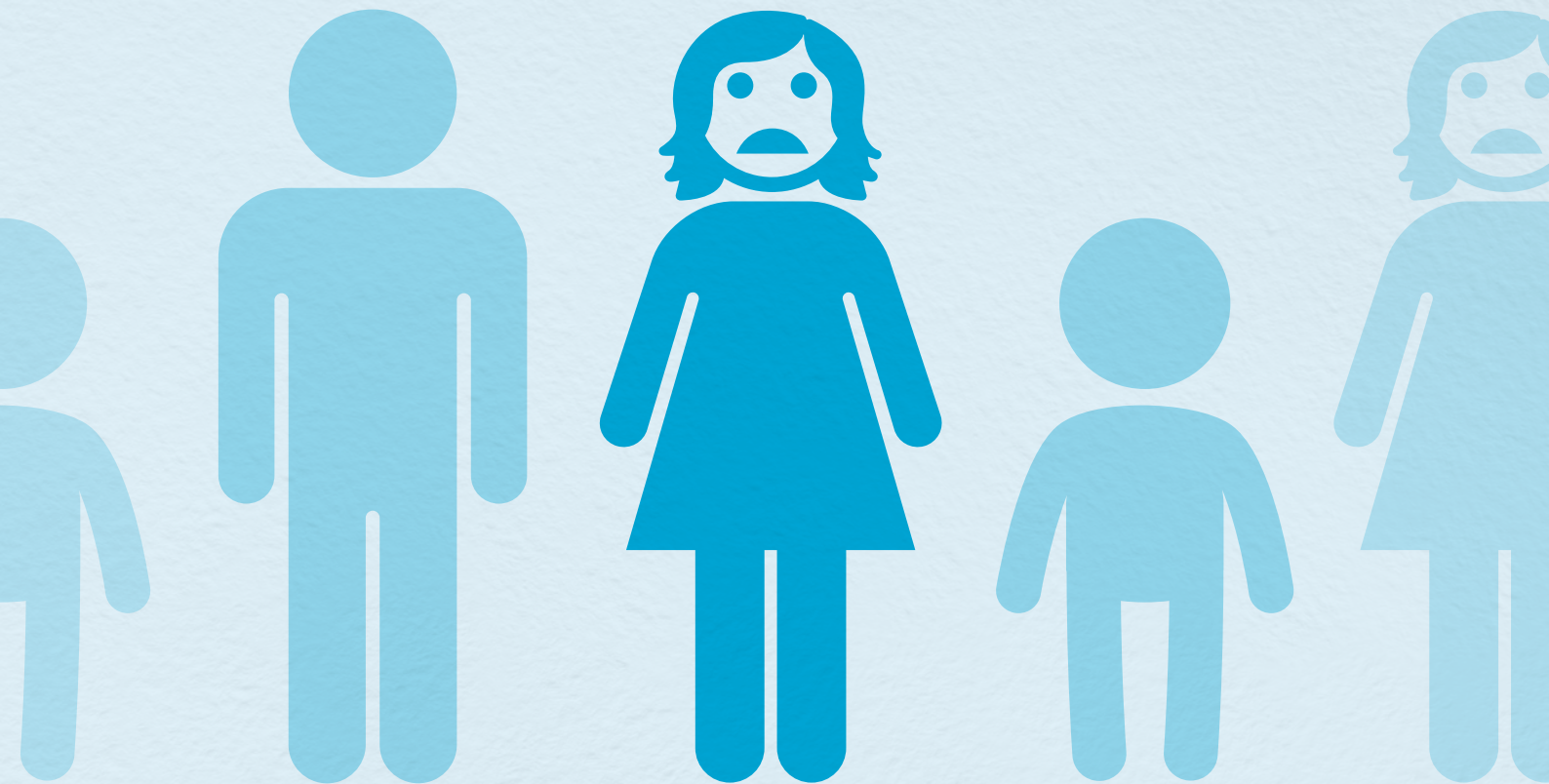
(vir: Spletno oko)

ZDA so se tudi v letu 2016 (tako kot v prejšnjih letih) znašle na samem vrhu lestvice gostovanja posnetkov spolnih zlorab otrok. V Evropi prvo mesto zaseda Nizozemska. Dobrodošla novost je, da v letu 2016 nismo zabeležili nobene prijave posnetka spolnih zlorab otrok, ki bi gostoval na slovenskih strežnikih.

Tipična žrtev

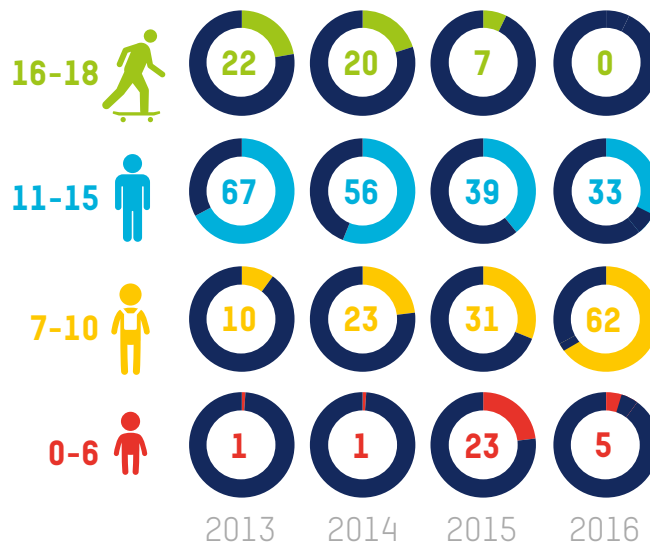
Starost:
7-10 let

Spol:
Dekle

Kategorija spornega posnetka:

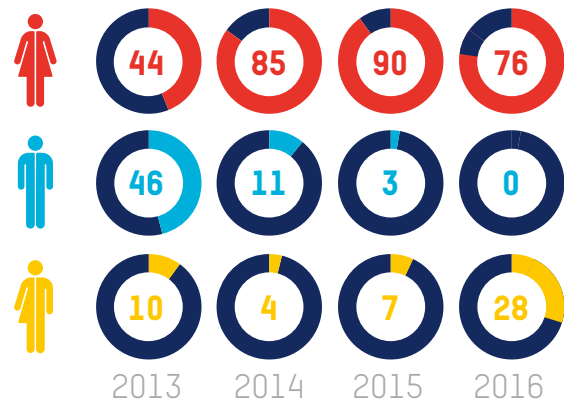
**Posnetek, ki prikazuje otroka
v erotičnih položajih**

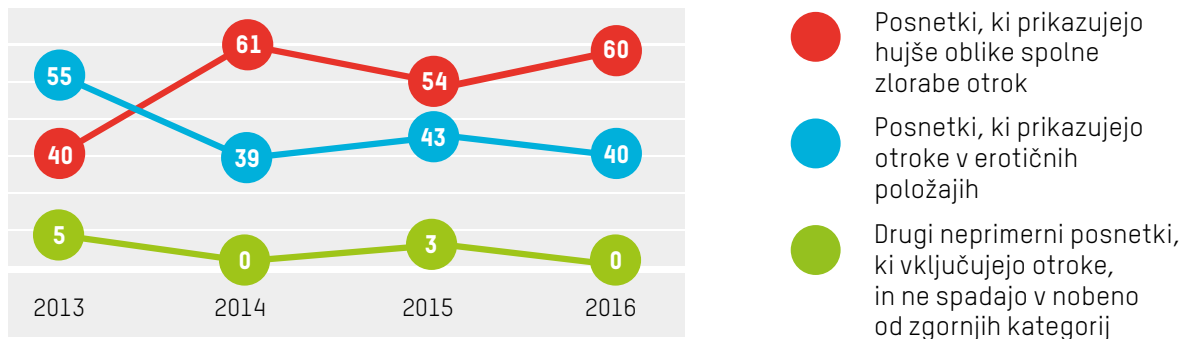

Spol žrtev (v %)

V letu 2016 tako kot v zadnjih dveh letih prevladujejo posnetki, na katerih so deklice. Hkrati opažamo porast deleža posnetkov, na katerih sta prisotna oba spola – tako deklice kot dečki. Posnetkov, na katerih bi bili prisotni samo dečki, v lanskem letu nismo zabeležili, tudi sicer opažamo trend upada takih posnetkov v zadnjih letih.

Kategorije spornih posnetkov (v %)

V letu 2016 so prevladovali posnetki, ki prikazujejo hujše oblike spolne zlorabe otrok. Posnetkov z otroki v erotičnih položajih je bilo 40%. Podoben trend opažamo tudi v prejšnjih letih.

ICCAM statistika

ICCAM je **mednarodni prijavni sistem za prijavo posnetkov spolnih zlorab otrok**. Namenjen je zbiranju in analizi prijav posnetkov spolnih zlorab otrok. Preprečuje nepotrebno večkratno pregledovanje vsebin na ravni različnih institucij, hkrati pa predstavlja orodje, ki prek sodelovanja z Interpolom pomaga pri **identifikaciji žrtev zlorab**. Dostop do ICCAM baze imajo **prijavne točke in Interpol**. Prijavne točke vse prijave, ki jih prejmejo v svojo prijavno bazo, analizirajo, in v kolikor najdejo znake nezakonitosti po svoji zakonodaji, prijave posredujejo v ICCAM bazo.

V letu 2016 smo v ICCAM bazo posredovali 38 prijav posnetkov spolnih zlorab otrok.

23 url-jev, na katerih so gostovali posnetki, je ICCAM ocenil kot ustrezne za analizo. Ostalih 15 url-jev ni bilo ustrezno za nadaljno analizo.

Na 23 url-jih je bilo klasificiranih **1861 posnetkov**. Na **1239 posnetkih ni bilo znakov nezakonitosti**.

V **6 primerih** je šlo za **posnetke najhujših zlorab otrok**. To so posnetki, ki prikazujejo predpubertetne otroke (13 let ali manj) v spolnih aktih ali njihove genitalije. Gre za posnetke, ki so kaznivi v vseh državah, ki so vključene v ICCAM bazo.

V **499 primerih** je šlo za posnetke, ki ne dosegajo kriterijev najhujših zlorab, vendar so **kaznivi po slovenski zakonodaji**.

117 primerov je bilo mejnih. To so primeri, ki niso kaznivi po slovenski zakonodaji, vendar obstaja možnost, da so kaznivi v državi gostiteljici.

38

url-jev
v ICCAM bazo

15

ni bilo
ustreznih
za nadaljno
analizo

23

ustreznih
za analizo

1861

fotografij in
videoposnetkov

1239 PRIMEROV

ni bilo
znakov
nezakonitosti

6 PRIMEROV

najhujše oblike
zlorab otrok

499 PRIMEROV

zlorabe otrok,
kot jih definira
nacionalna
zakonodaja

117 PRIMEROV

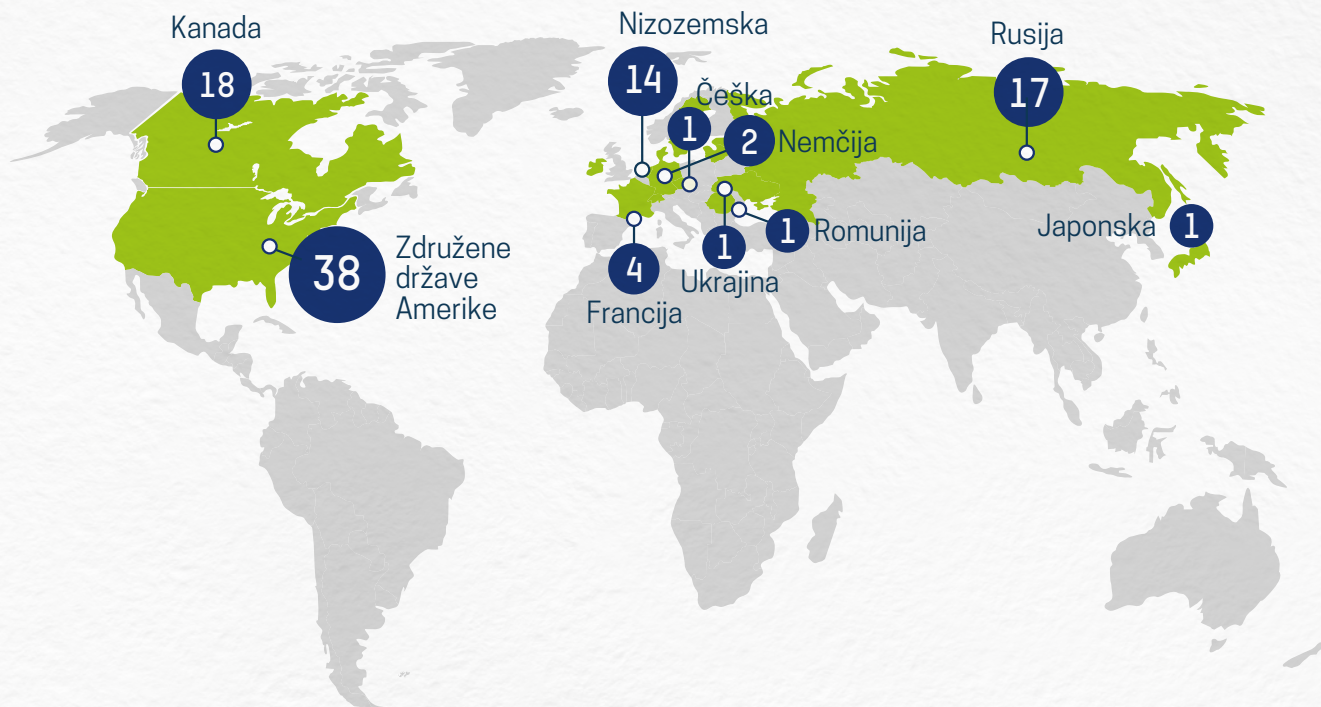
mejni primeri

Globalna perspektiva

(vir: INHOPE)

Top 10 držav, ki so gostovale posnetke spolnih zlorab otrok v 2015 (v %).

76.210 GOSTUJOČIH VSEBIN OZIROMA

97% VSEH IDENTIFICIRANIH POSNETKOV SPOLNIH ZLORAB

**OTROK JE BILO LOCIRANIH V DRŽAVAH, KI SO ČLANICE
INHOPE OMREŽJA.**

>> 2016 SOVRAŽNI GOVOR NA SPLETU

Prikaz ukrepov v 2016

637

posredovano podpisnikom
kodeksa preko prijavnne forme

1273

prejete
prijave

23

poslane
policiji

2

kazenski
ovadbi

Kategorije prejetih prijav spornega govora

Pri več kot 40% prijav je šlo za družbeno nesprejemljiv sovražni govor, kar kaže na rast deleža družbeno nesprejemljivega govora skozi leta. Na drugem mestu po pogostosti so bile prijave, kjer nismo zaznali elementov spornega govora. Takih prijav je bilo v letu 2016 manj kot leto poprej.

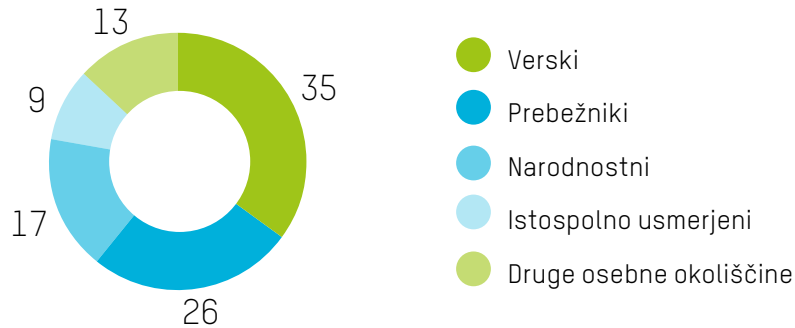
Tipična prijava domnevno kaznivega sovražnega govora

Uporabljena platforma za prijavo: prijavna forma na spletni strani www.spletno-ok.si

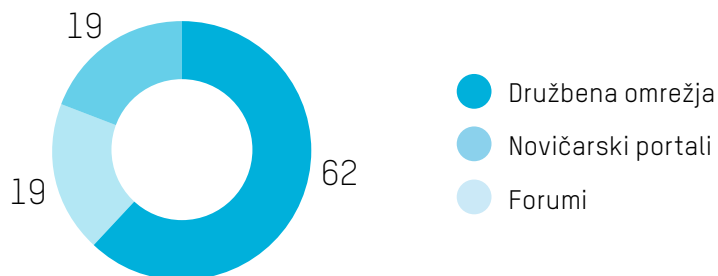

Kategorija sovražnega govora (v %)

V 35% vseh primerov je šlo za sovražni govor na podlagi verske pripadnosti. Na drugem mestu s 26% je bil sovražni govor proti prebežnikom.

Lokacija sovražnega govora (v %)

Sovražni govor se je najpogosteje pojavljal na družbenih omrežjih, pri čemer je vidno prednjačil Facebook.

>> 2016 DOGAJANJA

1. 6. Posvet »E-ZLORABE OTROK: Delovanje storilcev in njihova obravnava«

- **Datum in lokacija:** 28. september 2016, Fakulteta za družbene vede
- **Organizator:** prijavna točka Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenija, Uprava kriminalistične policije Generalne policijske uprave in Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije
- **Udeleženci:** prek 230 slušateljev iz vrst policije, tožilstev, sodišč, socialnih služb, nevladnih organizacij, šolstva in industrije
- **Osrednja tema posveta:** delovanje storilcev in njihova obravnava
- **Gostujoči predavatelji:**
  - Madeleine van der Bruggen, MSc, MA, strokovnjakinja na področju preiskovanja spolnih zločinov, članica Nacionalne enote Nizozemske policije proti spolnemu izkoriščanju otrok
Tema predstavitve: Analize vedenja pri preiskavah zlorab otrok
  - Uroš Prelog, psiholog, Zavod za prestajanje kazni zapora Dob
Tema predstavitve: Obravnava storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost
  - Petya Schuhmann, Dipl.-Psych., Ph.D.cand., klinična psihologinja, raziskovalka in koordi-

natorka projektov v okviru projekta »Ne postani storilec« v Regensburgu (Nemčija)

Tema predstavitve: Diagnostika, terapija in novi izzivi preventivnega projekta »Ne postani storilec« v Nemčiji

- dr. Danijela Frangež, docentka za kriminologijo, predstojnica Katedre za kriminalistiko na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru ter Anton Toni Klančnik, mag., vodja Oddelka za mladoletniško kriminaliteto, Policija, Uprava kriminalistične policije GPU
- Neža Miklič, višja predavateljica na Višji šoli za policiste Policijske akademije, višja policijska inšpektorica

Tema predstavitve: Ko policija potrka na vrata otroške sobe

Glavni namen vsakoletnih posvetov na temo zlorab otrok na internetu je, da se na enem mestu združijo znanje in izkušnje vseh, ki se pri svojem delu srečujejo s problematiko zlorab otrok na spletu, in da s tem omogoči čim bolj učinkovito obravnavo tovrstnih zlorab in inkriminiranih internetnih vsebin. Ta namen organizatorji posveta zasledujejo z izobraževanjem ključnih akterjev, ki se srečujejo s to problematiko, ter z ustvarjanjem možnosti za vzpostavitev sodelo-

vanja različnih organizacij.

2. Posvet »Odgovorno nad sovražni govor«

- **Datum in lokacija dogodka:** 9. junij 2016, Fakulteta za družbene vede
- **Organizator:** prijavna točka Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenija
- **Udeleženci:** uredniki in moderatorji spletnih mest, blogerji ter druga strokovna in zainteresirana javnost
- **Osrednja tema posveta:** odgovornost urednikov spletnih medijev in drugih spletnih mest za sovražni govor, žaljiv govor in druge sporne vsebine v komentarjih uporabnikov
- **Gostujoči predavatelji:**
  - doc. dr. Špelca Mežnar, Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije

Tema predstavitve: problematika odškodninske odgovornosti za žaljive komentarje na spletnih forumih oziroma klepetalnicah

- Vesna Štefanec, društvo Appareo

Tema predstavitve: moderiranje sovražnega govora po metodi kontra pripovedi

- Žiga Čelik in Robert Zlobko, Uprava kriminalistične policije

Tema predstavitve: trendi in dileme glede zlorabe interneta za namen terorizma in objave nasilnih ekstremističnih vsebin.

3. Monitoring IT podjetij glede odstranjevanja sovražnega govora

Spletno oko je v dogovoru z Evropsko komisijo v letu 2016 izvajalo monitoring Facebooka, Twitterja, YouTubea in Microsofta na področju odstranjevanja prijavljenega nezakonitega sovražnega govora na njihovih spletnih mestih.

V okviru monitoringa je Spletno oko posredovalo **53 prijav**, vse prek kanalov, kjer vsebino lahko prijavijo običajni uporabniki storitev. V veliki večini so se nahajali na družbenem omrežju Facebook. Vsebinsko je z nekaj izjemami šlo za sovražni govor, usmerjen proti prebežnikom oziroma pripadnikom islamske veroizpovedi, komentarji pa so vsebovali pozive k nasilju nad pripadniki teh družbenih skupin. Rezultati monitoringa so bili zaskrbljujoči, saj so **prav v vseh 53 primerih ponudniki IT storitev prijave sprva zavrnil**. Ena izmed vsebin je bila naknadno odstranjena po nekaj dneh, preostalih 52 pa je bilo meseci dni po oddaji še vedno dostopnih na spletu. **V vseh primerih je bilo podano pojasnilo, da prijavljena vsebina ni v nasprotju s pravili skupnosti družbenih omrežij.**

4. Sodelovanje v Svetu za odziv na sovražni govor

Andrej Motl, ki je sicer koordinator prijavne točke Spletno oko, je bil v letu 2016 tudi aktivni član v novem mandatu Sveta za odziv na sovražni govor. Svet za odziv na sovražni in diskriminatorni govor deluje kot samostojno in neodvisno telo. V letu 2016 je Svet prejel 15 novih pobud/primerov; v sedmih primerih je v javnem odzivu podal svoje mnenje. Vse odločitve Sveta so bile sprejete soglasno.

5. Sodelovanje v projektu »Z (od)govorom nad sovražni govor – Zagon neodvisnega povezovalnega telesa«. V okviru projekta je Andrej Motl, koordinator prijavne točke Spletno oko, v soavtorstvu pripravil publikaciji Sovražni govor v Republiki Sloveniji: Pregled stanja in Akcijski načrt.

6. Spletno oko na javnih dogodkih/prireditvah

- **Coordination Meeting with Member States, IT companies and Civil Society in the context of the Dialogue with IT Companies on online Hate speech; Bruselj, 31.maj 2016;** predstavnik prijavne točke Spletno oko je kot primer dobre prakse iz Slovenije predstavljal Kodeks regulacije sovražnega govora na spletnih portalih
- **EU high level group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance; Bruselj, 7.12.2016;** predstavnik prijavne točke Spletno oko je predstavil rezultate prijavne točke po prvem monitoringu kodeksa ravnanja o sovražnem govoru na spletu
- **Civilnoppravna sodniška šola 2016, Portorož, 2-4. marec 2016;** predstavnik prijavne točke Spletno oko je v sekciji o sovražnem govoru predstavil prispevek z naslovom Obravnava sovražnega govora na prijavnih točki Spletno oko
- **9. mednarodni erotični sejem sLOVErotika, 9. – 11.12.2016, Celje;** namen udeležbe prijavne točke Spletno oko je bilo osveščanje obiskovalcev o delovanju prijavne točke in izvedba raziskave med ljubitelji erotike
- **Mednarodno usposabljanje na temo Uric medkulturnega dialoga (projekt MAMD), Celje, 22. februar 2016;** v prostorih Mladinskega centra Celje (Mariborska cesta 2), v sklopu programa Erasmus+. Predstavnik prijavne točke Spletno oko je na usposabljanju izvedel kratko aktivnost na temo sovražnega govora ter predstavil delovanje prijavne točke.
- **Zaključni dogodek projekta ENA. KOST: vključevanje in aktivna participacija manjšinskih in migrantskih skupnosti v Sloveniji, Koper**

23. 2. 2016; Predstavnik prijavne točke Spletno oko je na dogodku predaval o problematiki sovražnega govora na internetu.

7. Spletno oko v raziskovalnih vodah

Spletno oko je na 9. mednarodnem erotičnem sejmu sLOVErotika, 9. – 11.12.2016, med udeleženci izvedlo raziskavo o tem, kako pogosto med brskanjem po spletu naletijo na posnetke spolnih zlorab otrok. Anonimno anketo je izpolnilo 363 obiskovalcev, približno tretjina je vabilo zavrnila. Anketirance smo povprašali, če so v zadnjih petih letih med brskanjem po internetu naleteli na posnetke, ki so vsebovali prizore spolnih zlorab otrok. **Velika večina (304 anketiranci), take izkušnje ni imela,** ostali pa so na posnetke spolnih zlorab otrok naleteli vsaj enkrat. Na tako vsebino je v obdobju zadnjih pet let 24 anketirancev naletelo enkrat, 20 od dva do petkrat, 15 anketirancev pa več kot petkrat.

Prof. dr. Vasja Vehovar, vodja Centra za varnejši internet,
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Elektronski naslov: vasja.vehovar@guest.arnes.si

Andrej Motl, koordinator projekta Spletno oko, Univerza v
Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Elektronski naslov: andrej@spletno-oko.si

Letno poročilo Spletno oko 2016 in poročilo ob desetletnici prijavnne točke

Avtor: Lija Mihelič, Center za varnejši internet, prijavnna točka Spletno oko

Oblikovanje: Bojan Senjur

Tisk: Tiskarna Cicero

Naklada: 1200 izvodov

Fakulteta za družbene vede, Center za varnejši internet, Spletno oko,
Kardeljeva ploščad 5, 1000 Ljubljana

Avgust 2017

Naslov projekta: Center za varnejši internet

Projekt Center za varnejši internet izvajajo Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede, Zavod Arnes, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije), financirata pa ga Agencija INEA pri Evropski komisiji (prek Instrumenta za povezovanje Evrope) in Ministrstvo za javno upravo.

Za to publikacijo je odgovoren izključno avtor. Evropska unija ne odgovarja za kakršnokoli morebitno uporabo v njej navedenih informacij.

